

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан філологічного факультету

І. С. Бондаренко

2023 року

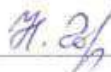
СУЧАСНІ ДИДАКТИЧНІ ЗАСОБИ НАВЧАННЯ
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки бакалавра
очної (денної) та заочної (дистанційної) форм здобуття освіти
спеціальності 014 Середня освіта
предметної спеціальності 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)
освітньо-професійна програма Середня освіта (Українська мова та література)

Укладач: Бакаленко Ірина Миколаївна,
кандидат педагогічних наук доцент,
доцент кафедри української літератури

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри української літератури

Протокол № 1
від «28» серпня 2023 р.
Завідувач кафедри
української літератури

 Н. В. Горбач

Ухвалено науково-методичною радою
філологічного факультету

Протокол № 1
від «05» вересня 2023 р.
Голова науково-методичної ради
філологічного факультету

 І. Л. Мацегора

Гарант освітньо-професійної програми
 Р. О. Христіанінова

2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	<i>Галузь знань</i> 01 – Освіта / Педагогіка	Нормативна Дисципліни професійної підготовки	
Розділів – 2	<i>Спеціальність</i> 014 Середня освіта	4-й	-
Загальна кількість годин – 180 год.	<i>Предметної спеціальності</i> 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) <i>Освітня програма</i> Середня освіта (Українська мова і література)	Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента –9	Рівень вищої освіти: бакалаврський	30	-
		Практичні	
		20	-
		Самостійна робота	
		130	-
		Вид контролю	
		екзамен	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Сучасний етап розвитку освітньої системи в Україні характеризується широким використанням нових технологій навчання, що базуються на використанні нетрадиційних методів та засобів навчання. Ефективність впровадження нових розробок, інтенсифікація навчального процесу, активізація діяльності учнів в значній мірі залежить від оволодіння учителями навичками роботи з сучасними дидактичними засобами навчання, умінні визначити місце цих засобів на уроці, уміння досягати з їх допомогою дидактичної, розвиваючої та пізнавальної мети процесу навчання.

Відповідно до освітньої програми підготовки здобувачів вищої освіти освітньої програми «Середня освіта (українська мова і література)» курс «Сучасні дидактичні засоби навчання» має навчально-прикладний характер і передбачає розробку практичних рекомендацій, необхідних для

студентів педагогічних закладів освіти як практичне керівництво в майбутній педагогічній діяльності.

Мета курсу полягає у формуванні професійних умінь та навичок майбутніх учителів-словесників щодо використання сучасних дидактичних засобів та інформаційно-комунікаційних технологій у процесі вивчення української мови та літератури; організації навчально-виховного процесу найефективнішими формами, найдоцільнішими методами та прийомами навчання, зокрема з використанням сучасних інформаційних та Інтернет-технологій, на сучасному етапі розвитку вищої школи.

Концептуальна мета курсу: сформувати знання, вміння і навички, що необхідні для раціонального використання сучасних дидактичних засобів навчання та інформаційних технологій у контексті вирішення професійних освітніх завдань для забезпечення ефективності та результативності навчально-виховного процесу; сформувати теоретичну базу знань в області комп'ютерних мереж і методики застосування цих знань у професійному середовищі (теоретичної компетенції), і навички роботи з ресурсами Мережі (практичної компетенції), ознайомити студентів-філологів з можливостями глобальної мережі Інтернет, правилами пошуку і використання інформації з Інтернет у науково-дослідницькій та освітянській практиці.

Основні завдання вивчення дисципліни «Сучасні дидактичні засоби навчання»: є забезпечення базової фахової підготовки вчителя в галузі використання сучасних дидактичних засобів навчання та інформаційно-комунікаційних технологій під час підготовки та проведення занять, для розробки та використання лінгводидактичних матеріалів, створення і виконання тестових завдань, формування умінь керування комп'ютерним кабінетом, навичок використання соціальних сервісів Інтернет у педагогічній діяльності, набуття студентами практичних навичок оперування спеціалізованими ресурсами мережі Інтернет з метою підвищення рівня наукової та педагогічної діяльності.

Зазначений курс дозволить студентам систематизувати фундаментальні знання про засоби навчання, комп'ютерні мережі, освітні ресурси; освоїти спектр інструментальних способів і методів для роботи з ресурсами; сформувати уявлення про особливості функціонування пошукових серверів і освоїти навички роботи з ними для цілеспрямованого пошуку й систематизації даних, що стосуються педагогічної діяльності; підвищити рівень інформаційної культури студентів. Головним є вирішення практичних завдань: забезпечити студентів необхідними комп'ютерними адресами; навчити самостійно відшукувати інформацію; застосовувати технічні засоби навчального призначення та ІКТ з метою ефективного розв'язання різноманітних завдань щодо отримання, опрацювання, збереження, розповсюдження даних, які пов'язані з виконанням їх службових обов'язків в умовах інформаційного суспільства; застосовувати специфічні комп'ютерні технології відповідно до гуманітарних завдань.

Кожне заняття є поєднанням теорії та практичного тренінгу, усі заняття проводяться в комп'ютерному класі.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **ЗНАТИ:**

- знати роль сучасних засобів та інформаційно-комунікаційних технологій навчання в навчально-виховному процесі;
- знати наукову класифікацію, характеристики й можливості сучасних засобів та інформаційно-комунікаційних технологій навчання;
- знати психолого-педагогічні основи узагальнення та використання сучасних засобів та інформаційно-комунікаційних технологій навчання в процесі вивчення мови та літератури;
- знати складові (засоби та методи) сучасних інформаційно-комунікаційних технологій навчання;
- знати принципи роботи зі спеціальним програмним забезпеченням;
- мати уявлення про глобальну Мережу – Інтернет, перспективи та проблеми розвитку мережевого суспільства і мережних спільнот;
- мати уявлення про мультимедійні освітні технології;
- знати основні типи і принципи функціонування комп'ютерних систем;
- знати загальні принципи передачі і пошуку інформації в Інтернет;

- знати спеціальні гуманітарні ресурси Мережі (сайти, сервери, портали);
- знати дидактичні матеріали, інтерактивні продукти мережі Інтернет з метою їх використання в педагогічному процесі;
- знати основні алгоритми щодо створення Web-посилань (ярликів), копіювання, перекодування файлів і збереження інформації;
- знати науковий етикет копіювання, використання і презентації джерела, імпортованого з Інтернет (культура бібліографічного посилання і бібліографічного опису, академічна доброчесність);
- знати основи телекомунікаційного етикету;
- знати принципи розміщення інформації на пошукових серверах;
- знати правила (мову) створення простих і розширених запитів необхідної інформації;
- знати основні адреси пошукових систем і каталогів;
- знати основи інформаційної культури студента-філолога.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **УМІТИ:**

- інтегрувати в уроки мови та літератури сучасні засоби та нові інформаційні технології, сформувати власний індивідуальний стиль;
- виробити самостійне методичне бачення з вивчення обраного мовного матеріалу та практично застосовувати сформовані вміння та навички у майбутній педагогічній діяльності;
- уміти аналізувати нормативно-правові документи функціонування системи вищої та середньої освіти України;
- уміти працювати з комп'ютером як користувач стандартного програмного забезпечення;
- уміти використовувати сучасні засоби та ІКТН на заняттях з філологічних дисциплін;
- уміти формувати в студентів культуру праці в інформаційних середовищах;
- уміти критично оцінювати інформацію, що одержана з різних джерел інформаційного середовища (медіаграмотність);
- володіти методиками використання сучасних засобів та ІКТ у вивченні філологічних дисциплін;
- уміти розробити план вивчення філологічних дисциплін із поєднанням традиційних та сучасних інформаційно-комунікаційних технологій;
- уміти орієнтуватись у доборі засобів і методів навчання з використанням комп'ютерної техніки;
- уміти використовувати комп'ютерно-орієнтовані системи навчання фахових дисциплін;
- уміти розробляти карткові завдання для контролю знань учнів із дисциплін філологічного напрямку (спеціальностей) з використанням сучасних засобів та інформаційно-комунікаційних технологій навчання;
- уміти застосовувати на заняттях сучасні інформаційно-комунікаційні та традиційні засоби тестової перевірки знань;
- уміти проводити підготовку до занять з використанням сучасних засобів та інформаційно-комунікаційних технологій навчання;
- зберігати та організувати спільну роботу із різними типами документів (зокрема Диск Google); створювати текстові документи, таблиці, мультимедійні презентації та форми засобами (зокрема Диск Google);
- уміти використовувати у педагогічній діяльності соціальні сервіси Інтернет;
- уміти користуватися сучасним програмним забезпеченням для створення і обробки відеоматеріалів;
- уміти використовувати спеціалізоване програмне забезпечення для роботи із звуковими файлами;
- володіти навичками «інтуїтивної-зрозумілої» навігації в Мережі;
- уміти працювати з різними інформаційними ресурсами Мережі (електронна пошта, телеконференції, спілкування в режимі реального часу, соціальні мережі);

- уміти вести «діалог» з іншими користувачами Мережі; організувати взаємодію між користувачами засобами соціальних мереж та Вікі-сайтів;
- уміти використовувати інформаційні ресурси як інструмент пізнання для вирішення своїх професійних завдань;
- уміти працювати з Інтернет-каталогами провідних українських та зарубіжних бібліотек; формувати прості і розширені запити в основних пошукових системах;
- уміти використовувати спеціалізовані Інтернет-портали як джерело повнотекстової інформації з філології та гуманітарних дисциплін;
- ефективно використовувати засоби нових інформаційних технологій у своїй майбутній професійній діяльності.

Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні досягти таких **компетентностей**:

Програмні компетентності		Результати навчання
Інтегральна	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі середньої освіти або в процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки й характеризується комплексністю та невизначеністю умов	РНЗн-1 Знає сучасні теоретичні основи предметної спеціалізації, здатний застосовувати елементи теоретичного та експериментального дослідження в професійній діяльності
	Здатність вчитися, удосконалювати власне навчання й виконання, з високим рівнем автономності	РНЗн-2 Володіє культурою мислення, здатний до узагальнення, аналізу й синтезу в професійній діяльності
Загальні	Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію	РНЗн-4 Здатний реалізувати державний стандарт і навчальні програми з української мови та літератури
	Навички роботи в команді	
	Навички обдумування	
	Здатність аналізувати, синтезувати, оцінювати, щоб виявляти проблеми й виробляти рішення	РНУ-4 Має навички знаходження, обробки та аналізу інформації з різних джерел (передусім – за допомогою цифрових технологій)
	Навички роботи з інформацією (уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел, передусім – за допомогою цифрових технологій)	РНЗЗ-2 Здатний застосовувати сучасні методики й технології, зокрема й інформаційні, для забезпечення якості навчально-виховного процесу в середніх загальноосвітніх закладах
Спеціальні (фахові, предметні)	Уміння застосовувати елементи теоретичного та експериментального дослідження в професійній діяльності	
	Уміння застосовувати сучасні методики й освітні технології, у тому числі й інформаційні, для забезпечення якості навчально-виховного процесу в середніх загальноосвітніх закладах	РНАіВ-1 Здатний вчитися впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію
	Уміння організувати комунікацію учнів і вихованців	

Міждисциплінарні зв'язки: Курс «Сучасні дидактичні засоби навчання» є необхідною складовою частиною вивчення фахових дисциплін та спецкурсів, професійної та практичної підготовки студентів-філологів. Він дозволяє дати студентам ґрунтовні знання про сучасні та

найбільш доцільні дидактичні засоби та інформаційно-комунікаційні технології навчання, сформувані у них знання, вміння й навички викладання курсів української мови та літератури в середніх навчальних закладах усіх типів, творче методичне мислення й достатній рівень методичної компетенції.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є традиційні та інноваційні засоби навчання, спеціальне програмне забезпечення, інформаційні технології та їх використання при підготовці та проведенні уроків словесності.

Результатами ефективного навчання за даним курсом є: розробка та захист індивідуального навчального проекту, що відповідає спеціальним вимогам до його вмісту з метою його наступного використання у навчальному процесі.

Курс «Сучасні дидактичні засоби навчання» пов'язаний зі спеціальними філологічними дисциплінами «Методика викладання мови», «Методика викладання літератури», «Шкільний курс української мови», «Шкільний курс української літератури», психолого-педагогічними дисциплінами та курсом «Інформатика».

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Психолого-педагогічні проблеми використання сучасних дидактичних засобів та інформаційно-комунікаційних технологій навчання у навчальному процесі

Тема 1. Сучасні дидактичні засоби навчання

Сутність засобів навчання. Функції і принципи використання засобів навчання. Класифікація засобів навчання. Характеристика засобів навчання за поставленою дидактичною метою та способом її реалізації

Тема 2. Вербальні засоби навчання. Слово вчителя як важливий засіб впливу на активізацію навчально-пізнавальної діяльності школярів

Учитель словесності як предметник, як вихователь, як людина; самоаналіз учителя; пам'ятка учителя мови та літератури; напрямки методичного пошуку. Функції слова вчителя. Характер організації матеріалу у процесі зв'язного викладу вчителя. Вимоги до мовлення вчителя. Техніка мовлення та її значення в діяльності педагога. Типи дихання. Основні вади мовного дихання, їх причини. Характеристика процесу голосоутворення. Шляхи вдосконалення техніки мовлення. Прийоми активізації пізнавальної діяльності учнів

Тема 3-4. Вербальні засоби навчання. Навчально-методичний комплекс вивчення української мови та літератури

Навчально-методичний комплекс: підручники, навчальні посібники, таблиці, схеми, дидактичні матеріали для учнів, роздатковий і демонстраційний матеріал. Програми і підручники з української мови та літератури як важливий засіб організації навчальної діяльності школярів. Підручник як особлива дидактична система (зміст навчання і специфічна модель процесу навчання). Функції підручника. Основні вимоги до підручника: Навчальні видання для учнів: підручник, навчальний посібник, практикум

Тема 5-6. Технічні засоби навчання

Класифікація технічних засобів навчання (ТЗН). Ефективність використання ТЗН. Функції технічних засобів навчання в навчальному процесі. Дидактичні можливості ТЗН. Інформаційно-пізнавальна функція ТЗН. Дидактична функція ТЗН. Методико-дидактичні основи використання технічних засобів навчання. Форми застосування технічних засобів навчання

Розділ 2. Проектування процесу навчання та створення навчально-методичного комплексу дидактичних матеріалів в контексті використання сучасних дидактичних та інформаційно-комунікаційних технологій навчання

Тема 7. Інформаційні технології та засоби навчання: сучасний стан і перспективи їх розвитку та застосування в навчальному процесі

Методика викладання словесності як об'єкт мультимедійних освітніх технологій. Інтернет і студент-філолог. Інтернет і вчитель словесності. Інтернет і учень учителя словесності. Навчальні програми. Спеціальні сайти України: дистанційна підтримка вчителів-словесників, нормативні документи в сфері освіти, програми та підручники з мовита літератури для шкіл, навчальна література для вчителя, довідкова література (словники, енциклопедії...), методичні газети і журнали, конспекти уроків, літературні музеї, тести, олімпіади, майстри-класи, форуми

Тема 8. Комп'ютер – ТЗН (технічний засіб навчання) нового покоління

Створення навчального середовища засобами MICROSOFT OFFICE WORD. Створення таблиць та опрацювання табличних даних. Графічні об'єкти як засоби подання навчальних матеріалів. Технологія опрацювання даних засобами MICROSOFT OFFICE EXCEL. Створення засобів подання лінгводидактичних матеріалів у табличному редакторі (діаграми)

Тема 9. Комп'ютер – ТЗН (технічний засіб навчання) нового покоління

Створення навчального середовища засобами графічних редакторів та програми MICROSOFT OFFICE POWERPOINT. Поняття про комп'ютерні презентації. Об'єкти Microsoft PowerPoint та їх властивості. Текстові, графічні об'єкти. Анімація та звук на слайдах. Анімаційні ефекти зміни слайдів. Інтерактивні презентації. Демонстрація презентацій. Створення та демонстрація засобів подання навчальних матеріалів за допомогою PowerPoint (презентація до конспекту уроку). Використання мультимедійних презентацій в навчальному процесі

Тема 10. Комп'ютер – ТЗН (технічний засіб навчання) нового покоління

Створення навчального середовища засобами графічних редакторів та програми PUBLISHER. Створення та демонстрація засобів подання навчальних матеріалів за допомогою Publisher (буклети, інформаційні бюлетені, лінгводидактичні картки тощо). Поняття публікацій та їх різновиди. Використання публікацій в навчальному процесі

Тема 11. Комп'ютер – ТЗН (технічний засіб навчання) нового покоління

Створення навчального середовища засобами он-лайн інструментів: інфографіка. інтелект-карти, «хмарки слів», QR-коди, ребуси, колажі, кросворди, тестові завдання, інтерактивні вправи

Тема 12. Освітні ресурси Інтернету. Створення Інтернет-ресурсів та технологія їх використання

Глобальна мережа Інтернет. Основні сервіси мережі Інтернет. Освітні ресурси Інтернету та он-лайн освітні середовища. Класифікація ресурсів. Огляд веб-браузерів та пошукових систем. Пошукові системи. Принципи організації та використання пошукових машин. Формулювання пошукових запитів. Стратегії пошуку інформації. Пошук навчальних матеріалів та освітніх ресурсів у мережі Інтернет. Засоби для створення Інтернет-ресурсів та технологія їх використання

Тема 13-14. Використання хмарних технологій у навчально-виховному процесі. Сервіси Веб 2.0 Хмарні технології. Типи хмарних сервісів та їх функціональні можливості. Сервіси Google. Використання хмарних технологій у навчально-виховному процесі. Організація інтерактивних семінарів. Сервіси Веб 2.0 та їх класифікація. Використання соціальних сервісів Веб 2.0 в освітній діяльності. Сервіси Google. Дистанційна освіта. Метод вебінарів та відеосемінарів як можливість дистанційного навчання і використання новітніх технологій навчання в освіті. Використання електронної пошти та соціальних мереж у навчальному процесі. Моделювання навчальної

діяльності в онлайн-режимі (режимі реального часу). Особливості впровадження у навчальний процес телекомунікаційних технологій

Тема 15. Інтернет у контексті загальної та спеціальної інформаційної культури філолога: гуманітарні ресурси Інтернет, електронні бібліотеки

Проектування процесу навчання в контексті Інтернет-технологій. Моделювання уроків у контексті Web-технологій: урок-подорож віртуальною бібліотекою; урок-подорож віртуальним літературним музеєм; урок-дослідження за матеріалами спеціального персонального сайту письменника; урок філологічного аналізу тексту; урок-тестування: навчальне тестування, контрольне тестування Моделювання навчальних занять у вищій школі в контексті Інтернет-технологій; лекція з коментарями з «електронної бібліотеки»; інтерактивний дискурс; інтерактивне проблемне завдання; креативне завдання; тестування; електронний іспит. Ведення вчителями-словесниками блогів як елемент активізації навчальної діяльності школярів

4. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин							
	денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п	с. р.		л	п	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Розділ 1. Психолого-педагогічні проблеми використання сучасних дидактичних засобів та інформаційно-комунікаційних технологій навчання у навчальному процесі								
Тема 1. Сучасні дидактичні засоби навчання	14	2	2	10	-	-	-	-
Тема 2. Вербальні засоби навчання. Слово вчителя як важливий засіб впливу на активізацію навчально-пізнавальної діяльності школярів	14	2	2	10	-	-	-	-
Тема 3. Вербальні засоби навчання. Навчально-методичний комплекс вивчення української мови та літератури	9	2	2	5	-	-	-	-
Тема 4. Вербальні засоби навчання. Навчально-методичний комплекс вивчення української мови та літератури	9	2	2	5	-	-	-	-
Тема 5. Технічні засоби навчання	7	2	-	5	-	-	-	-
Тема 6. Технічні засоби навчання	7	2	-	5	-	-	-	-
Разом за розділом 1	60	12	8	40	-	-	-	-

Розділ 2. Проектування процесу навчання та створення навчально-методичного комплексу дидактичних матеріалів в контексті використання сучасних дидактичних та інформаційно-комунікаційних технологій навчання								
Тема 7. Інформаційні технології та засоби навчання: сучасний стан і перспективи їх розвитку та застосування в навчальному процесі	12	2	-	10				
Тема 8. Комп'ютер – ТЗН (технічний засіб навчання) нового покоління. Створення навчального середовища засобами MICROSOFT OFFICE WORD	14	2	2	10				
Тема 9. Комп'ютер –ТЗН (технічний засіб навчання) нового покоління. Створення навчального середовища засобами графічних редакторів та програми MICROSOFT OFFICE POWERPOINT	14	2	2	10				
Тема 10. Комп'ютер – ТЗН (технічний засіб навчання) нового покоління. Створення навчального середовища засобами графічних редакторів та програми PUBLISHER	14	2	2	10	-	-	-	-
Тема 11. Комп'ютер – ТЗН (технічний засіб навчання) нового покоління. Створення навчального середовища засобами он-лайн інструментів	18	2	4	14	-	-	-	-
Тема 12. Освітні ресурси Інтернету. Створення Інтернет-ресурсів та технологія їх використання	16	2	2	12	-	-	-	-
Тема 13. Використання хмарних технологій у навчально-виховному процесі	11	2	2	7	-	-	-	-
Тема 14. Використання хмарних технологій у навчально-виховному процесі	9	2	-	7	-	-	-	-
Тема 15. Інтернет у контексті загальної та спеціальної інформаційної	12	2	-	10	-	-	-	-

культури філолога: гуманітарні ресурси Інтернет, електронні бібліотеки								
Разом за розділом 2	120	18	12	90	-	-	-	-
Усього годин	180	30	20	130	-	-	-	-

5. Темі лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Сучасні дидактичні засоби навчання	2	-
2	Вербальні засоби навчання. Слово вчителя як важливий засіб впливу на активізацію навчально-пізнавальної діяльності школярів	2	-
3	Вербальні засоби навчання. Навчально-методичний комплекс вивчення української мови та літератури	4	-
4	Технічні засоби навчання	4	-
5	Інформаційні технології та засоби навчання: сучасний стан і перспективи їх розвитку та застосування в навчальному процесі	2	-
6	Комп'ютер – ТЗН (технічний засіб навчання) нового покоління. Створення навчального середовища засобами MICROSOFT OFFICE WORD	2	-
7	Комп'ютер – ТЗН (технічний засіб навчання) нового покоління. Створення навчального середовища засобами графічних редакторів та програми MICROSOFT OFFICE POWERPOINT	2	-
8	Комп'ютер – ТЗН (технічний засіб навчання) нового покоління. Створення навчального середовища засобами графічних редакторів та програми PUBLISHER	2	-
9	Комп'ютер – ТЗН (технічний засіб навчання) нового покоління. Створення навчального середовища засобами он-лайн інструментів	2	-
10	Освітні ресурси Інтернету. Створення Інтернет-ресурсів та технологія їх використання	2	-
11	Використання хмарних технологій у навчально-виховному процесі	4	-
12	Інтернет у контексті загальної та спеціальної інформаційної культури філолога: гуманітарні ресурси Інтернет, електронні бібліотеки	2	-
	Разом	30	-

6. Темы практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Психологічні й дидактичні основи використання сучасних засобів засобів та інформаційно-комунікаційних технологій навчання на заняттях з української мови та літератури	2	-
2	Вербальні засоби навчання. Слово вчителя як важливий засіб впливу на активізацію навчально-пізнавальної діяльності школярів	2	
3	Вербальні засоби навчання. Навчально-методичний комплекс вивчення української мови та літератури. Програми і підручники з української мови та літератури як важливий засіб організації навчальної діяльності школярів	4	-
4	Комп'ютер - ТЗН (технічний засіб навчання) нового покоління Створення навчального середовища засобами MICROSOFT OFFICE WORD. Створення таблиць та опрацювання табличних даних. Графічні об'єкти як засоби подання навчальних матеріалів. Технологія опрацювання даних засобами MICROSOFT OFFICE EXCEL. Створення засобів подання лінгводидактичних матеріалів у табличному редакторі (діаграми)	2	
5	Комп'ютер – ТЗН (технічний засіб навчання) нового покоління Створення навчального середовища засобами графічних редакторів та програми MICROSOFT OFFICE POWERPOINT. Створення та демонстрація засобів подання навчальних матеріалів за допомогою PowerPoint (презентація до конспекту уроку). Використання мультимедійних презентацій в навчальному процесі	2	
6	Комп'ютер – ТЗН (технічний засіб навчання) нового покоління Створення навчального середовища засобами графічних редакторів та програми PUBLISHER. Створення та демонстрація засобів подання навчальних матеріалів за допомогою Publisher (буклети, інформаційні бюлетені, лінгводидактичні картки тощо). Поняття публікацій та їх різновиди. Використання публікацій в навчальному процесі	2	
7	Комп'ютер – ТЗН (технічний засіб навчання) нового покоління Створення навчального середовища засобами он-лайн інструментів: інфографіка. інтелект-карти, «хмарки слів», QR-коди, ребуси, колажі, кросворди, тестові завдання	4	
8	Інтернет у контексті загальної та спеціальної інформаційної культури філолога: гуманітарні ресурси Інтернет, електронні бібліотеки Проектування процесу навчання в контексті Інтернет-технологій. Моделювання уроків у контексті Web-технологій: урок-подорож віртуальною бібліотекою; урок-подорож віртуальним літературним музеєм; урок-дослідження за матеріалами спеціального персонального сайту письменника; урок філологічного аналізу тексту; урок-тестування: навчальне тестування, контрольне тестування Моделювання навчальних занять у вищій школі в контексті Інтернет-технологій; лекція з	2	

	коментарями з «електронної бібліотеки»; інтерактивний дискурс; інтерактивне проблемне завдання; креативне завдання; тестування; електронний іспит.		
	Разом	20	-

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Сучасні дидактичні засоби навчання. Психолого-педагогічні проблеми використання сучасних засобів та нових інформаційних технологій у навчальному процесі	10	-
2	Вербальні засоби навчання. Слово вчителя як важливий засіб впливу на активізацію навчально-пізнавальної діяльності школярів	10	-
3	Вербальні засоби навчання. Навчально-методичний комплекс вивчення української мови та літератури	10	-
4	Технічні засоби навчання	10	-
5	Інформаційні технології та засоби навчання: сучасний стан і перспективи їх розвитку та застосування в навчальному процесі	10	-
6	Комп'ютер – ТЗН (технічний засіб навчання) нового покоління. Створення навчального середовища засобами MICROSOFT OFFICE WORD	10	-
7	Комп'ютер – ТЗН (технічний засіб навчання) нового покоління. Створення навчального середовища засобами графічних редакторів та програми MICROSOFT OFFICE POWERPOINT	10	-
8	Комп'ютер – ТЗН (технічний засіб навчання) нового покоління. Створення навчального середовища засобами графічних редакторів та програми PUBLISHER	10	-
9	Комп'ютер – ТЗН (технічний засіб навчання) нового покоління. Створення навчального середовища засобами он-лайн інструментів	14	-
10	Освітні ресурси Інтернету. Створення Інтернет-ресурсів та технологія їх використання	12	-
11	Використання хмарних технологій у навчально-виховному процесі	14	-
12	Інтернет у контексті загальної та спеціальної інформаційної культури філолога: гуманітарні ресурси Інтернет, електронні бібліотеки	10	-
	Разом	130	-

8. Види контролю і система накопичення балів

Навчальні досягнення з дисципліни оцінюються за кредитно-трансферною системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100. Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної послідовності.

Вивчення дисципліни «Сучасні дидактичні засоби навчання» передбачає такі види контролю: усний контроль у вигляді індивідуального та фронтального опитування; письмовий контроль у вигляді контрольних робіт, самостійних письмових робіт, виконання індивідуальних та аудиторних завдань, поточного тестування, індивідуальне проектне завдання.

№	Види контрольного заходу /кількість контрольних заходів/ кількість балів	Кількість контрольних заходів	Кількість балів за 1 захід	Усього балів
Розділ 1				
1	Підготовка, презентація й обговорення теоретичних питань та виконання завдань самостійної роботи на практичному занятті	5	0-4	20
2	Письмове виконання тестових/практичних завдань до Розділу 1: Теми 1-5 (за умови виконання тесту / практичного завдання не менше ніж на 85%)	1	0-10	10
Усього за Розділом 1		6		30
Розділ 2				
5	Підготовка, презентація й обговорення теоретичних питань та виконання завдань самостійної роботи на практичному занятті	5	0-4	20
6	Письмове виконання тестових/практичних завдань до Розділу 2: Теми 6-10 (за умови виконання тесту / практичного завдання не менше ніж на 85%)	1	0-10	10
Усього за Розділом 2		6		30
9	Підсумковий контроль - екзамен	1	Відповіді на питання білета 2*10=20 Інд. проектне завдання 20 0-40	40
Усього		11		100

Система накопичення балів, які може отримати студент, базується на таких критеріях:

1. Розкриття теоретичного матеріалу – від 0 до 1 бала:

– **1 бал** ставиться, якщо студент: ґрунтовно і повно викладає матеріал; виявляє повне розуміння матеріалу, обґрунтовує свої думки, застосовує знання на практиці, наводить необхідні приклади не тільки за підручником, а й самостійно складені; викладає матеріал послідовно й правильно з точки зору норм сучасної літературної мови; відповідь відзначається багатством словникового запасу, точністю використання морфологічних категорій і синтаксичних конструкцій; досягнута стильова єдність і виразність тексту завдання. Загалом допускається один недолік у змісті і один мовленнєвий недолік, одна граматична помилка;

– **0,75 бала** ставиться, якщо студент, висвітлюючи питання, дає відповідь, що задовольняє ті ж попередні вимоги, але допускає деякі помилки, які сам виправляє, та поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу і мовленнєвому оформленні, а саме: зміст викладеного матеріалу в основному достовірний, але є деякі фактичні неточності; є незначні порушення у послідовності

викладу думок; лексична і граматична будова мовлення загалом досить різноманітна; стиль відповіді відзначається достатньою виразністю. У цілому допускається не більше двох недоліків у змісті і не більше трьох мовленнєвих недоліків; не більше двох граматичних помилок;

– **0,5 бала** ставиться, якщо студент виявляє знання і розуміння основних положень теми, але викладає матеріал не досить повно і допускає фактичні неточності і помилки у формуванні відповіді; не вміє глибоко і переконливо обґрунтовувати свої думки і відчуває труднощі під час добору прикладів; має незначний словниковий запас, використовує одноманітні синтаксичні конструкції; викладає матеріал непослідовно і допускає помилки в мовленнєвому оформленні. Загалом допускається: не більше чотирьох недоліків у змісті та п'яти мовленнєвих недоліків; не більше чотирьох граматичних помилок;

– **0 балів** ставиться, якщо студент не знає більшої частини вивченого матеріалу; допускає у формулюванні речень помилки, що спотворюють зміст відповіді; допускає багато фактичних неточностей; порушує послідовність викладу думок; має обмежений словниковий запас; часто трапляються випадки неправильного слововживання; не розуміє суті поставлених додаткових запитань.

2. Виконання практичного завдання, самостійної письмової аудиторної роботи – від 0 до 4 балів:

– **4 бали** ставиться, якщо студент виконав завдання без жодної помилки;

– **3 бала** ставиться, якщо студент допустив 1- 2 помилки;

– **2 бала** ставиться, якщо студент допустив 3-4 помилки;

– **1 бал** ставиться, якщо студент допустив 5-6 помилок.

3. Критерії оцінювання контрольних заходів.

Підсумковий контроль передбачає відповідь на 2 питання (теоретичне та аналітичне) в екзаменаційному білеті, кожне з яких оцінюється в 10 балів, та презентацію індивідуального проектного завдання, яке оцінюється 20 балами.

Індивідуальне практичне завдання містить результати дослідницького пошуку та відображає певний рівень навчальної компетентності студентів. Мета індивідуального завдання: систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної діяльності, творче застосування знань і вмінь. Зміст завдання – завершена практична робота, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час теоретичних, практичних занять та самостійного опрацювання навчального матеріалу. Індивідуальне завдання виконується окремо кожним студентом під керівництвом викладача, подається у формі проекту з обов'язковим практичним компонентом (розробкою уроку чи позакласного заходу з мови або літератури). Виконані завдання перевіряються на відповідність встановленим методичним вимогам і можуть бути оцінені максимально у **20 балів**. Виконані роботи студенти повинні здати за два тижні до закінчення семестрового навчання.

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів:

«відмінно»: ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь;

– «добре»: ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань, але у відповіді студента наявні незначні помилки;

– «задовільно»: ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача;

– «незадовільно»: виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ЗА ШКАЛОЮ ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

9. Рекомендована література

Основна

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики. Київ : Академія, 2004. 324 с.
2. Бондар В. І. Дидактика. Ефективні технології навчання студентів: навч. посібник / В. І. Бондар. Київ : Вересень, 1996. 129 с.
3. Буйницька О. П. Інформаційні технології і технічні засоби навчання: навч. посіб. / О. П. Буйницька. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 240 с.
4. Верлань А. Ф., Тверезовська Л. О., Федорчук В. А. Інформаційні технології в сучасній школі Кам'янець-Подільський, 1996. 72 с.
5. Гуржій А. М., Жук Ю. О., Волинський В. П. Засоби навчання: навчальний посібник. Київ : ІЗМН, 1997. 208 с.
6. Гуревич Р. С. Інформаційно-телекомунікаційні технології в навчальному процесі та наукових дослідженнях: навч. посіб. / Р. С. Гуревич, М. Ю. Кадемія. Київ : Освіта України, 2006. 390 с.
7. Давиденко С. М., Мельничук О. В., Кнорозок Л. М., Ігнатенко В. А. Відеотехніка в навчальному процесі. Ніжин, 2003. 64 с.
8. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: навчальний посібник. Київ : Академвидав, 2004. 352 с.
9. Духовна М. М. Технічні засоби навчання. Київ : Вища школа, 1982. 239с.
10. Капська А. Й. Педагогіка живого слова: навчально-методичний посібник. / А. Й. Капська. Київ : ІЗМН, 1997. 140 с.
11. Короткий термінологічний словник з інноваційних педагогічних технологій. URL : http://ualib.com.ua/br_6601.html
12. Кочан Н. І., Захлюпана Н. М. Словник-довідник з методики викладання української мови. Львів, 2002. 249 с.
13. Лапіс В. Я. Технічні засоби навчання. Київ : Вища школа, 1985. 95с.
14. Литвин І. С. Інформаційні технології: навч. посіб. / І. С. Литвин. Тернопіль : Економічна думка, 2000. 196 с.

15. Машбиц Е. И., Андриевская В. В., Комиссарова Е. Ю. Диалог в обучающей системе – Київ :Вища школа,1989. 184 с.
16. Мельничук О. В., Кнорозок Л. М., Ігнатенко В. А., Шовкопляс В. С., Шовкопляс Л. Г. Технічні засоби навчання. Ніжин, 2001. 104 с.
17. Методика ігрових занять: Навчальний посібник / П. М. Олійник, Р. Р. Балан, О. Ф. Вербилко та ін. / За ред. П. М. Олійника. Київ : Вища шк., 1992. 213 с.
18. Нісімчук А. С., Падалка О. С., Шпак О. Т. Сучасні педагогічні технології: навчальний посібник. /А. С. Нісімчук, О. С. Падалка, О. Т. Шпак. Київ : Видавничий центр «Просвіта», 2000. 368 с.
19. Остапенко Н. М. Технологія сучасного уроку рідної мови: навчальний посібник. Київ: Академія, 2011. 248 с.
20. Словник довідник з української лінгводидактики : навчальний посібник / За ред. М. І. Пентилюк. Київ : Ленвіт, 2015. 320 с.

Додаткова

1. Голуб Н., Дяченко Н., Остапенко В., Шляхова В. Технологія сучасного уроку рідної мови. Черкаси : Відлуння, 1999. 148 с.
2. Гуманітарні технології. Київ : Видавничий дім «КМ Academia», 1994. 243 с.
3. Падалка О. С. Педагогічні технології. Київ : Українська енциклопедія. 1995. 298 с.
4. Пометун О., Пироженко Л. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. Київ : А.С.К., 2005. 154 с.
5. Освітні технології: Навчально-методичний посібник / За заг. ред. О. М. Пехоти. Київ : А.С.К., 2001. 146 с.
6. Основи нових інформаційних технологій навчання: Посібник для вчителів / Авт. кол. за ред. Ю. І. Машбиця. Київ : ІЗММ, 1997. 264 с.
7. Педагогічні інновації в сучасній школі. Київ : Освіта, 1994. 184 с.
8. Сисоева С. О. Інтерактивні технології навчання дорослих : навчально-методичний посібник. Київ : ВД «ЕКМО», 2011. 320 с.

Інформаційні ресурси

Все для вчителів, учнів, батьків. URL : <http://superschool.com.ua/>
 Всеукраїнський рекламно-інформаційний журнал «Сучасна освіта». URL : <http://www.s-osvita.com.ua>
 Вчителю-словеснику. URL : <http://1slovo.ucoz.com/>
 Вчитель вчителю, учням та батькам. URL : <http://teacher.at.ua/>
 Генерація документів: навчальні матеріали. URL : <http://gendocs.ru/>
 Дивослово: щомісячний науково-методичний журнал Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України. URL : <http://dyvoslovo.com.ua/>
 Для вчителів української мови. URL : <http://www.glazova.org.ua/>
 Для вчителя української мови та літератури, розробки уроків. URL : www.uroki.net/
 Електронне фахове видання «Українська мова і література в школі» . URL : <http://www.ukr-in-school.edu-ua.net/>
 Записник сучасного вчителя. URL : <http://notatka.at.ua/>
 Інформаційно-методичний сайт. URL : http://ippo.org.ua/index.php?option=com_frontpage&Itemid=1
 Методичний портал. URL : <http://metodportal.net/>
 Наша школа: Портал вчителів України. URL : <http://www.nashaskola.org.ua/>
 Освіта.ua. URL : <http://osvita.ua/>
 Освітній портал - все про освіту в Україні. URL : <http://www.osvita.org.ua>
 Острів знань. URL : <http://ostriv.in.ua/>
 Офіційний сайт української мови <http://ukrainskamova.at.ua/>
 Сайт вчителів української мови та літератури. URL : <http://ukrmetod.at.ua/>
 Слово-диво. Для вчителів української мови. URL : <http://slovo-divo.ucoz.ua/>
 Українська мова в Інтернеті. URL : <http://www.novamova.com.ua>
 Українська мова та література. URL : <http://ukrmova.dn.ua/index.html>

Українська мова та література. На допомогу вчителю . URL :

http://ridnamova.ck.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1&Itemid=28

Українська мова. Державні стандарти. URL : <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/derzhavni-standarti>

Українська мова: шкільні програми. URL : <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi>

Українська мова. Шкільні підручники. URL : <https://mon.gov.ua/ua/tag/pidruchniki>

Українська педагогіка. URL : <http://ped.sumy.ua/>

Українська філологія. URL : <http://filology.info/>

Урок української. URL : http://www.t.kiev.ua/urok_ukrain/

Уроки державної мови. URL : <http://mova.kreschatic.kiev.ua/>

Погоджено _____

Навчальний відділ

« _____ » _____

Додаток до п. 8 «Види контролю і система накопичення балів»

Заплановані результати навчання	Форми та методи досягнення результатів навчання
<p>РНЗн-1 Знає сучасні теоретичні основи предметної спеціалізації, здатний застосовувати елементи теоретичного та експериментального дослідження в професійній діяльності.</p> <p>РНЗн – 2 Володіє культурою мислення, здатний до узагальнення, аналізу й синтезу в професійній діяльності.</p> <p>РНЗн-4 Здатний реалізувати державний стандарт і навчальні програми з української мови та літератури.</p> <p>РНУ-4 Має навички знаходження, обробки та аналізу інформації з різних джерел (передусім – за допомогою цифрових технологій).</p> <p>РНЗЗ-2 Здатний застосовувати сучасні методики й технології, зокрема й інформаційні, для забезпечення якості навчально-виховного процесу в середніх загальноосвітніх закладах.</p> <p>РНАіВ-1 Здатний вчитися впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.</p>	<p>Лекційне заняття;</p> <p>Практичне заняття;</p> <p>Самостійна робота;</p> <p>Традиційні методи: пояснювально-ілюстративний (лекція, пояснення, інструктаж); репродуктивний (робота з підручником); частково-пошуковий метод (евристична бесіда); дослідницький метод навчання (спостереження, над мовним матеріалом, самостійна робота).</p> <p>Інноваційні методи навчання: інтерактивні методи: дискусія, робота в парах та групах, коло ідей, мозковий штурм, навчаючи учись, дерево рішень, мікрофон, асоціативний куш, рольові ігри та імітаційні моделювання, технології опрацювання дискусійних питань, «світове кафе»; методи візуалізації: інфографіка, ментальні карти, інтерактивні плакати, «хмаринки слів», лепбук; методи розвитку критичного мислення: сторітелінг, фішбоун, SWOT-аналіз; індивідуальні та групові дослідницькі проекти; інформаційно-комунікаційні та хмарні технології; тренінгові технології.</p>